

INSPIRATIONS KATALOG TIL FORMIDLERE PÅ MUSEET PÅ RELIGIØS KUNST

INSPIRATIONS KATALOG TIL FORMIDLERE PÅ MUSEET PÅ RELIGIØS KUNST

Indholdsfortegnelse

1) Intro	s.1
2) Teori :	
-dialog	s 2 og 3
-sansning og læringsstile	s 3 og 4
3) Eksempler på praksisforløb	s.5-7
4) litteraturliste	s.8

INTRO

Kære omvisere, pædagoger og lærere

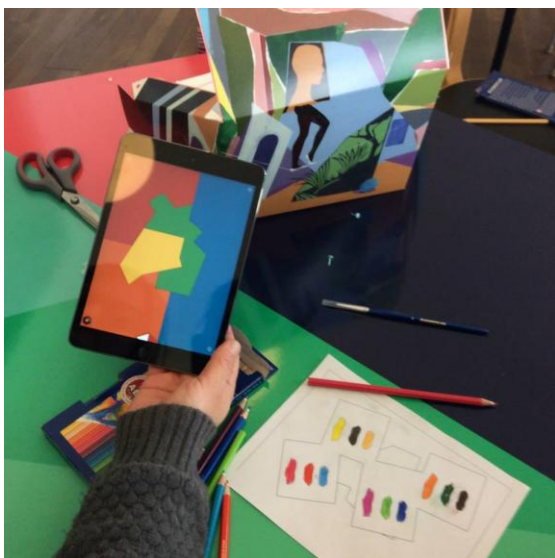
Her er et materiale som er tænkt som et idekatalog til omvisningen den lille kunstelsker
Håber det vil kunne inspirere jer.

Jeg har valgt at lave dette inspirationsmateriale, ud fra tanker om, hvordan omviserens faglighed og den dialogiske samtale kan være en del af museums mødet med børn og unge og hvordan æstetiske kreative forløb kan blive en del af dette. Begreberne vil jeg uddybe og komme ind på undervejs i materialet. Jeg håber i vil finde det brugbart og inspirerende.

Jeg vil ligge vægt på den dialogiske samtale og skabende processer
Jeg har opdelt materialet i en teoretisk og en praksisdel

Vi har som museumsformidlere en fantastisk mulighed for at mulighed for at byde på en anderledes og helhedsorienteret undervisnings situation, hvor vi kan inddrage flere læringsstile og sanser.

God læse lyst.

DEN DIALOGISKE BILLED SAMTALE

Dialog giver barnet og den unge mulighed for at ligge sin egen tolkning ind i billedet. Det er en samtale form, som ikke rummer rigtige og forkerte svar, hvilket gør det trygt for barnet at byde ind. Den billeddialogiske samtale er karakteriseret ved at stille åbne og inddragende spørgsmål, som appellerer til både fantasi og krop gennem sanselige og åbne spørgsmål. Den adskiller sig også ved at den voksnes rolle er, at være den der stiller gode spørgsmål, som fremmer børnenes undren og selvstændige tænkning . Dette giver ifølge min erfaring mulighed for , at nogle af de stille eller fagligt svage børn tør byde ind i samtalen

Da museet for nogle børn er et nyt og fremmed undervisningsrum for er det vigtigt at skabe tillid og tryghed, som forudsætning for en god dialog. Dette kan f.eks gøres med en navnerunde og en kort spørgen ind til interesse f.eks "hvad kan du lide at lave?"

EKSEMPLER PÅ SPØRGSMÅL til den dialogiske billedsamtale

Prøv at gå en tur på billedet med øjnene!

Hvad lægger i mærke til og hvad tror i der sker i billedet? Hvad ser du, som får dig til at sige det?

Hvilke farver er der? Hvordan ser man om en farve er kold eller varm ?(Mørk/lys). Hvilke farver bruger kunstneren mest?

Hvilke lyde ,lugte, bevægelser er der i billedet? sige som og vise det

Hvordan bevæger personen/dyret sig? Vise det.

Putte noget ind i billedet , der ikke er der f.eks er der en ræv?

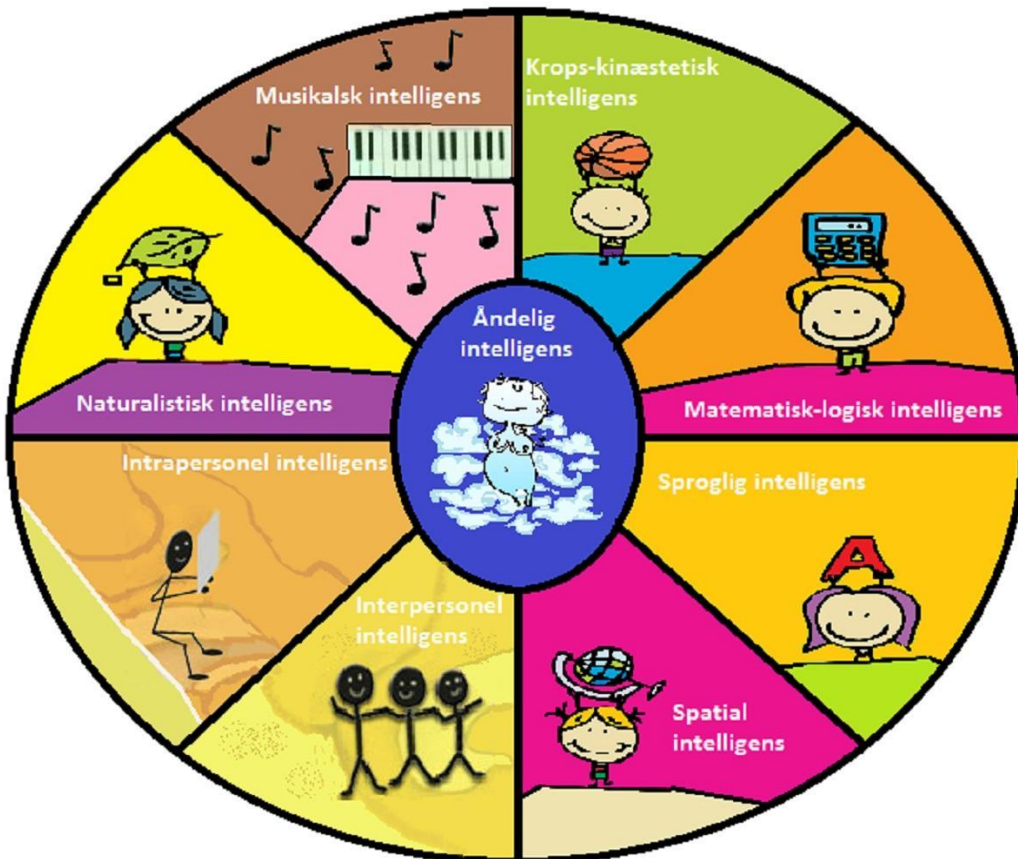
Hvad mere kan i se?

En anden måde at vække børnenes nysgerrighed og sanser på kan være at tage nogle fysiske "føle" "dufte" ting med , der relaterer sig til billedet f. eks grankogler, mos , hvis emnet er landskabsbilleder

Dialog som dannelse

Dialog er med til at skabe samfundsforståelse og demokratisk forståelse hos børnene og de unge, da den giver plads til og opøver evnen til at vise respekt for forskellige synspunkter . Oplever man som formidler , at der er børn, som holder sig tilbage er det en god ide med en spørgerunde undervejs og små tænkepauser. Man kan vælge, at børnene gerne må mene det samme som sidemanden, hvis det er det der giver barnet tryghed til at turde sige noget. Det er formidlerens rolle at holde den røde tråd og samle op på indholdet i samtalen afslutningsvis. Dialogen kan sagtens veksle mellem miniforedrag (oplæg) fra den voksnes side, som formidler af den faglige viden og dialogen med børnene og de unge. Den bedste måde at lære den dialogiske samtale er at prøve sig frem og finde frem til den form som passer bedst til dig som formidler.

SANSNING OG DE FORSKELLIGE LÆRINGSSTILE

Model af de forskellige intelligenser og læringsstile ud fra Howard Gardners teori om de mange intelligenser.

De forskellige læringsstile

- 1) Musikalsk intelligens**-evne til at tænke musikalsk, høre mønstre og genkende, huske dem, rytmisk sans, læse noder, korsang.
- 2) Krops-kinæstetisk intelligens**-god balance og motorik, bruger kroppen til at løse problem eller skabe et udtryk f. eks gennem skuespil, dans og idræt.
- 3) Matematisk-logisk intelligens**-Evne til at bruge tal effektivt, fornemmelse for logiske mønstre og forhold. Kan også styrkes gennem sanglege med gentagelser og klappe rytmer.
- 4) Sproglig intelligens**-evne til at bruge sproget både i skrift og på tale herunder også beherske andre sprog
- 5) Spatiel intelligens**-Visuel og rumlig tænkning-fornemmelse for rum og retning. At have flair for facon, form, farver og linjer i fht. Hinanden. At kunne forestille sig en sammenhæng mellem det man ser, tænker og vil udføre.

6) Interpersonel intelligens- Menneskekendskab. Evnen til at kunne sætte sig i andres sted- vigtig for at kunne indgå i sociale relationer f. ex at kunne samarbejde i en gruppe

7) Intrapersonel intelligens-selvopfattelse af egne følelser og evnen til at handle passende efter dem. Et godt og realistisk selvbillede er et tegn på intrapersonel intelligens

8) Åndelig intelligens. Evnen til at forholde sig til livets store spørgsmål og handle i overensstemmelse med essentielle og åndelige værdier.

Hvorfor er det vigtigt med æstetisk læring?

Jan Ankerstjerne , som er lektor ved Peter Sabroe seminariet i Ålborg mener, at æstetisk dannelse udgør den primære hverdagslige og altoverskyggende tilgang til verden i barnets første otte til 10 år. Da barnet her primært lærer gennem kropslige/sanselige erfaringer er det ekstra vigtigt at barnet får kvalificerede æstetiske tilbud, som appellerer til det udviklingstrin barnet befinder sig på. At barnet som skabende individ får så bred en vifte af kreative udtryksmuligheder som muligt. Dette kan hjælpe barnet på plads i verden som en del af en social og kulturel sammenhæng(Kirsten Drotner). Den æstetiske proces er ligeledes med til at udvikle barnets evne til at tænke abstrakt(Bennye D.Austring) Det er derfor vigtigt at barnet i forbindelse med et museumsbesøg får oplevelser, der vedrører både hoved, hjerte og krop og herigennem får skærpet både sin intellektuelle viden og sin egen iboende skaberevne(helhedssansning). Da børnekultur er legekultur(Flemming Mouritzen)er det vigtigt at besøget på museet indebærer elementer af leg , det skal være sjovt og anderledes at lære noget på museet. Noget som barnet husker og måske giver det lyst til at vende tilbage på et senere tidspunkt. I bedste fald bygger det videre på barnet livskraft og livslyst.

PRAKSISEKSEMPLER

Dette afsnit er henvendt til museumsformidlere

Da omvisningerne ofte foregår i samarbejde med daginstitutioner og skoler kan man med fordel forventningsafstemme med lærerne, hvem, som varetager hvilke opgaver før, under og efter museumsbesøget. Er man ikke kreativ kan man f.eks. lave en aftale med lærerne /pædagogerne om, at de helt eller delvist varetager den del i institutionerne . Det giver nogle helstøbte undervisningsforløb før, under og efter museumsbesøget.

Er man selv kreativ eller er nogle af samarbejdspartnerne kreative, synes jeg, det er en fordel, at der både er en mundtlig og en skabende proces undervejs i forløbet på museet , da det er en mulighed for barnet for at forholde sig aktivt til museet og kunsten og prøve kræfter dermed på egen hånd.

Den lille kunstelsker ligger op til brug af både Ipad med egen app. Den kombinerer læring og sanser gennem punkterne farv og lyt og scan og lyt. Der er også en lille teoridel omkring hver kunstner i appen

Der er en opgavebog tilknyttet den lille kunstelsker og man kan med fordel bruge disse til en skabende proces .

De er begge skræddersyet til den lille kunstelsker , men man kan også skabe sine helt egne forløb, som vist i det kommende afsnit.

Kun fantasien sætter grænser.

Forslag til forløb til de enkelte alderstrin i målgruppen de 5-12 årige

5-7 årige

Dette eksempel på en kreativ proces tager sit udgangspunkt i museets Ipad. De fleste børn er fortrolige med de digitale platforme og vil gerne bruge dem.

Opgaven kan foregå enkeltvis eller i grupper af to-tre stykker

Hvilket billede kan du/ I bedst lide? tag et billede deraf med Ipad.

Lav en lille fremlæggelse, hvor du viser dit/jeres billede til de andre og fortæl hvorfor du /i bedst kan lide det.

Herefter lav dit eget billede i den lille kunstelskers værksted med inspiration i det billede du / i har valgt. Du må selv bestemme om du vil lave et billede med de samme farver eller om du vil bruge formerne i billedet at arbejde ud fra.

Begrundelse :Denne opgave arbejder primært med at stimulere sproglig og visuel intelligens, intrapersonel og interpersonel intelligens.

7-10 årige

her kan man udbygge Ipad opgaven ved at børnene formulerer sig skriftligt omkring spørgsmålene og øge sværhedsgraden lidt i spørgsmålene .Et eksempel kunne være Vælg en detalje(noget) i billedet ,som du/i specielt godt kan lide og tag et billede heraf Hvor kan du/ i bedst lide at være på museet? Tag et billede heraf Hvad er det sjoveste på museet. Tag et billede heraf

Når vi mødes igen skal I vise os jeres billeder og fortælle os, hvorfor I har taget netop det billede/de billeder. Er der flere i gruppen, skal eleverne lade hinanden komme til orde og evt fremlægge et spørgsmål hver. Vælg en af opgaverne og mal /tegn dit eget billede. Begrundelse: børnene skal forholde sig aktivt til kunstværkerne visuelt og ved at skabe deres eget billede. Evnen til at turde stå frem og samarbejde opøves og herunder også den sproglige intelligens i skrift og på tale(inter og intra personel intelligens)

10-12 årige

Den billeddialogiske samtale kan få en mere filosofisk karakter og spørgsmålene en større sværhedsgrad, samtidig med at den udvikler evnen til kritisk tænkning. I denne aldersgruppe er det vigtigt at der gøres plads til den flerstemmige dialog, at der er respekt for modstridende tolkninger og at man lytter til hinandens argumenter og tænker videre sammen, så kan modstand blive en positiv faktor og udviklende for dialogen.

Skriftlighed f. eks lav din/jeres egen korte historie/fortælling til billedet. Lav en eller flere illustrationer til jers fortælling. Fremlægges for de andre.

Begrundelse: børnene skal forholde sig aktivt til kunstværkerne visuelt og ved at skabe deres eget billede. Evnen til at turde stå frem og samarbejde opøves og herunder også den sproglige intelligens i skrift og på tale(inter og intra personel intelligens)

Eksempler på forløb til hele aldersgruppen

Der ligger i dette materiale vægt på, at den skabende proces forholder sig til den aktuelle udstilling Det er en vigtig del af museums besøget med de aktivt skabende processer da det er med til at give børnene en forståelse af kunsten gennem det at arbejde konkret med form og farver. At barnet får noget i hænderne og skabe sit eget billedkunstneriske eller skulpturelle udtryk og derved får brugt så mange intelligenser og sanser som muligt under museumsbesøget

At man så at sige begriber kunsten med både hoved(formidlingsdel) og krop(praksis del) og hjerte (følelser

jeg –mig(identitetsdannende, hvem er jeg?)

jeg –vi (Det sociale fællesskab i klassen /gruppen)

jeg –verden (Kulturen ,kunsten)

(Kirsten Drottners model)

EKSEMPEL 1

Man kan f.eks. tage tegnepladerne med op i udstillingen og lade opgaven lyde på at lave dit eget kunstværk ifht. udstillingen, hvor man skal bruge den viden man har fået om billeder og farvelære undervejs

Jeg synes denne opgave er meget velegnet ,da den giver mulighed for at forholde sig aktivt til værkerne samtidig med, at man skaber sit helt eget udtryk med inspiration fra kunstneren

EKSEMPEL 2

Vil man hellere ligge vægten på at lave skabende processer i den lille kunstlers værksted kan I pads bruges til at tage et billede af det maleri man vil søge inspiration i og så kan man videreudvikle det i værkstedet.

Et forløb kunne se således ud

- 1) Velkomst og indledning
- 2) Kort rids af dagens forløb
- 3) Navne og interesse runde
- 4) Den billeddialogiske samtale
- 5) Fortælle om den konkrete opgave, materialer og anvendelse
- 6) Opsamling og hvis muligt evaluering. Det er et rigtigt godt arbejdsredskab til at videreudvikle egen praksis, hvis man tør lytte til og bruge børnenes konstruktive kritik.

Eksempel på skema til evaluering/opsamling på den dialogiske samtale:

Hvad har vi set i billedet? Kort ridse op
Hvad ved vi nu om?
Hvad har været sjovt, spændende , lærerigt?
Hvad var godt /mindre godt? Hvorfor?

Forsøg så vidt det er muligt at sætte tid på de enkelte dele af forløbet. Det hjælper til, at tiden ikke løber og at de mål , som er sat med formidlingen nås . Det er meget forskelligt i forhold til alderstrin, hvor længe man kan holde dem i dialogen. Begynder børnene at være urolige og ukoncentrerede er det på tide at gå over til praksisdelen. For de yngste klasser er vi helt nede omkring 15-20 minutter højest til dialogdelen. Man kan ikke planlægge sig til alt og mange ting kan forstyrre f. eks udefrakommende støj, børn der melder sig ud, andre museumsgæster osv. Det kan være en fordel at kende til elevgruppen på forhånd. Er der urolige børn eller børn, som skal vises specielle hensyn til osv. Aftale ,hvem der varetager denne opgave på forhånd.

Rigtig god arbejdslyst

Litteraturliste:

Praktisk filosofi med børn af Michael Højlund Larsen, akademisk forlag, 1 udgave ,1 oplag
2013

Dialogbaseret undervisning –kunstmuseet som læringsrum af Olga Dysthe, Nanna Bernhardt
og Line Esbjørn- Forlaget skoletjenesten UP,2012

Tusindkunst-om kunst og kultur i børns institutioner af Lene Byriel, det tværministerielle
børneudvalg 1996

Æstetik og læring af Bennye D.Austring og Merette Sørensen

Legekultur af Flemming Mouritzen

At skabe sig selv af Kirsten Drotner

Forfatter trine Steen Mortensen
Som del af et praktikforløb på Museet for Religiøs Kunst